

Rechtsvormen

Voordat u van start gaat, is het goed om te bepalen in wat voor rechtsvorm u uw zaak wilt starten. We zetten de diverse rechtsvormen hier kort uiteen:

Eenmanszaak

De eenmanszaak is een bedrijf waarvan één persoon eigenaar is. Dat wil overigens niet zeggen dat er maar één persoon werkt in de onderneming of dat er geen personeel is.

Oprichtingseisen

Er gelden geen oprichtingseisen voor de eenmanszaak. Er hoeft geen akte te worden opgemaakt. Inschrijving van de eenmanszaak in het handelsregister van de Kamer van Koophandel is verplicht. Voorheen hoefden beoefenaars van vrije beroepen zich niet in te schrijven, maar dit is sinds 2008 veranderd.

Aansprakelijkheid

Juridisch gezien bestaat er in de eenmanszaak geen onderscheid tussen privévermogen en zakelijk vermogen. Gaat het mis, dan is de kans groot dat u ook bijvoorbeeld een koophuis en inventaris bij de schuldeisers kunt inleveren. Wanneer u getrouwd bent of gaat trouwen, kan het slim zijn om huwelijks voorwaarden te laten opstellen.

Besloten Vennootschap

De Besloten Vennootschap is een rechtspersoon, waardoor de risico's van hoofdelijke aansprakelijkheid worden beperkt.

Oprichtingseisen

Bij de oprichting moet een BV een kapitaal hebben van 18.000 euro. Het kapitaal wordt verdeeld in aandelen. Deze zijn niet overdraagbaar en 'staan op naam'. Voor het oprichten van een BV moet de notaris akte opmaken. Ook moet het ministerie van Justitie een verkaring van geen bezwaar opmaken. Het ministerie onderzoekt of de oprichter(s) betrokken zijn geweest bij faillissementen of vermogensdelicten. Ook de BV moet worden ingeschreven in het handelsregister.

Aansprakelijkheid

U kunt niet meer geld verliezen dan het bedrag dat u in de BV hebt gestoken. Er is echter een 'maar': voor schulden ontstaan door wanbeleid kunt u wél persoonlijk aansprakelijk gesteld worden.

Overigens wordt het oprichten van een BV binnenkort een stuk eenvoudiger. De ministerraad heeft ingestemd met een wetsvoorstel waarin onder meer de eis van een minimum startkapitaal van 18.000 euro afgeschaft. Hierdoor wordt het voor kleinere en startende ondernemers eenvoudiger om te kiezen voor een bv. Onduidelijk is wanneer het zo ver is. De datum is afhankelijk van de snelheid van behandeling in de Tweede en Eerste Kamer.

Vennootschap onder firma

De vennootschap onder firma (VOF) heeft meerdere eigenaren (vennoten of firmanten genaamd). De eigenaren kunnen bestaande personen zijn of rechtspersonen zoals besloten vennootschappen.

Oprichtingseisen

Aan de oprichting van een VOF worden geen bijzondere eisen gesteld. Hoewel het niet verplicht is een firma- of vennootschapscontract op te (laten) maken, is het raadzaam afspraken over verantwoordelijkheden en bevoegdheden en winstverdeling schriftelijk vast te (laten) leggen. Eventueel bij de notaris. De VOF moet worden ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Aansprakelijkheid

De vennoten zijn hoofdelijk aansprakelijk. Als de VOF haar verplichtingen niet nakomt, is iedere vennoot met zijn privévermogen voor 100 procent aansprakelijk, ook als deze schulden door een andere vennoot zijn aangegaan. Net zoals bij de eenmanszaak kan het verstandig zijn huwelijks voorwaarden te laten opstellen.

Overigens komt de Vennootschap onder Firma te vervallen. Op termijn - waarschijnlijk half 2009 - treedt de nieuwe wet Personenvennootschappen in werking. De VOF wordt dan naar alle waarschijnlijkheid automatisch omgezet in een zogeheten Openbare Vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- de vennootschap blijft bestaan bij het toe- en uittreden van vennoten tenzij het tegendeel in de overeenkomst is opgenomen.
- de vennoot die uittreedt blijft – tot maximaal vijf jaar na uitschrijving uit het handelsregister - persoonlijk verbonden voor de verbintenissen die zijn aangegaan met derden in de periode dat hij vennoot is geweest.
- een openbare vennootschap kan ook rechtspersoonlijkheid krijgen. De vennoten blijven weliswaar hoofdelijk aansprakelijk, maar de vennootschap kan wel zelf eigenaar worden goederen en zelf contracten afsluiten. Om rechtspersoonlijkheid te krijgen zult u een vennootschapsakte in een notariële akte moeten opnemen.

Meer hierover leest u op zibb.nl en op de website van de Kamer van Koophandel.

Maatschap

De maatschap is een samenwerkingsvorm tussen twee of meer personen, die maten genoemd worden. De maatschapvorm wordt vaak gekozen door vrije beroepsbeoefenaren, zoals artsen, accountants of fysiotherapeuten. De winst wordt tussen de maten verdeeld volgens een afgesproken verdeelsleutel.

Oprichtingseisen

Er gelden geen oprichtingseisen voor een maatschap. Een maatschap wordt ook niet ingeschreven in het handelsregister. Het is echter wel aan te raden om onderlinge afspraken vast te leggen bij een notaris. Een accountant of juridisch adviseur helpt u bij het maken van een maatschapcontract. In een contract legt u vast wat:

- de inbreng is van de maten
- de winstverdeling is
- de verdeling is van bevoegdheden
- er gebeurt als de maatschap wordt beëindigd

Aansprakelijkheid

Alle maten zijn aansprakelijk zijn voor gelijke delen. Dat is dus een verschil met de vennootschap onder firma. Daar is iedere vennoot voor 100 procent aansprakelijk.

Overigens komt de maatschap vermoedelijk te vervallen. Op termijn - waarschijnlijk half 2009 - treedt de nieuwe wet Personenvennootschappen in werking. De maatschap wordt dan waarschijnlijk omgezet in een openbare vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid. Dit heeft grote gevolgen, omdat de huidige maten dan ieder hoofdelijk aansprakelijk zijn voor schulden aan derden. In de huidige vorm zijn alle maten slechts voor een gelijk deel aansprakelijk. Meer hierover leest u op zibb.nl en op de website van de Kamer van Koophandel.

De Commanditaire Vennootschap (CV)

Een commanditaire vennootschap is een samenwerkingsvorm tussen twee of meer personen (vennoten). Er zijn zogeheten beherende en commanditaire (stille) vennoten. Deze zijn slechts financieel betrokken.

Oprichtingseisen

De oprichting van een commanditaire vennootschap is vormvrij, er gelden geen formele vereisten. Aangeraden wordt een schriftelijke akte op te maken waarin u vastlegt wat tussen de vennoten overeen is gekomen. Het is verplicht de commanditaire vennootschap in het handelsregister in te schrijven.

Aansprakelijkheid

Als de vennootschap haar verplichtingen niet nakomt, zijn de beherende vennoten privé hoofdelijk aansprakelijk voor 100 procent. Dit geldt niet voor de commanditaire vennoten. Zij zijn slechts aansprakelijk voor het bedrag dat zij hebben ingebracht.

Overigens komt de commanditaire vennootschap vermoedelijk binnenkort te vervallen. Vermoedelijk half 2009 treedt de nieuwe wet Personenvennootschappen in werking. De huidige CV's worden waarschijnlijk automatisch omgezet in openbare vennootschappen. Meer hierover leest u op zibb.nl en op de website van de Kamer van Koophandel.

Dé vraag is natuurlijk: welke rechtsvorm past bij uw bedrijf? In de praktijk kiezen starters meestal voor de eenmanszaak of de vennootschap onder firma. Ondernemers met een relatief lage winst zijn fiscaal beter af met deze rechtsvormen. Vanaf een winst van ongeveer 50.000 euro kan een BV een aantrekkelijk alternatief worden voor een eenmanszaak. Het kabinet heeft in de miljoenennota aangekondigd dat de vennootschapsbelasting wordt verlaagd, daardoor wordt de BV voor steeds meer ondernemers aantrekkelijker.

Maar behalve de fiscale aspecten telt ook de aansprakelijkheid zwaar mee. Bij een eenmanszaak en VOF bent u ook privé aansprakelijk en kunt u dus uw hele vermogen kwijtraken. Bij een BV bent u wat dat betreft beter beschermd. Dus uit oogpunt van aansprakelijkheid kan de BV zeker een interessante optie zijn. Wel moet u daar dus nu nog een startkapitaal van 18.000 euro voor bezitten. Waarschijnlijk behoort dit volgend jaar tot het verleden. Daardoor zou de BV interessant kunnen worden voor een grotere groep starters.

De stichting

Het is ook mogelijk uw bedrijf als stichting te starten. Een stichting wordt opgericht om met behulp van een vermogen een bepaald doel te realiseren. Het doel staat beschreven in de statuten. Een stichting kan een onderneming hebben en winst maken. De winst moet ten goede komen aan een ideëel of sociaal doel. Een stichting heeft geen leden.

Oprichting stichting

Een stichting wordt opgericht bij notariële akte of testament. Een stichting kan door één of meer personen worden opgericht. Dit kunnen natuurlijke personen of rechtspersonen (zoals de BV) zijn. De notariële akte bevat een verklaring van de oprichters dat de stichting in het leven wordt geroepen, en de statuten van de stichting. In de statuten staat:

- de naam van de stichting, met het woord 'stichting' als deel van de naam;
 - het doel van de stichting;
 - de wijze van benoeming en ontslag van bestuurders;
 - de gemeente in Nederland waar de stichting is gevestigd;
 - de bestemming van het overschot na vereffening van de stichting in geval van ontbinding;
- Gebruikelijk is dat de statuten ook regels bevatten over de organisatie en inrichting van de stichting. Voor wijziging van de statuten is een notariële akte vereist. De stichting moet worden ingeschreven in het Handelsregister. Zolang dit niet is gebeurd, is iedere bestuurder privé aansprakelijk.

Aansprakelijkheid stichting

De stichting is een rechtspersoon en dus een zelfstandig drager van rechten en plichten, net als bij een natuurlijk persoon. De bestuurders van een stichting zijn niet aansprakelijk voor schulden van de stichting. Als de stichting onder de heffing van de vennootschapsbelasting valt, zijn wel de anti-misbruikwetten van toepassing en kunnen bestuurders onder omstandigheden aansprakelijk worden gehouden.

De stichting en belastingen

Een stichting die een onderneming drijft, moet vennootschapsbelasting betalen. Een onderneming is een min of meer duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, die winst probeert te maken door deelname aan het economisch verkeer. Of de stichting BTW-plichtig is, hangt af van de specifieke situatie. Als er in de doelstelling van de stichting staat dat de uitkering ten goede komt aan een specifiek doel, bijvoorbeeld het opzetten van sportactiviteiten in achterstandswijken, dan is er geen schenkingsrecht verschuldigd.

Stichting en sociale zekerheid

De bestuurders van een stichting zijn in principe niet in loondienst van de stichting en vallen daarom niet onder de werknemersverzekeringen, hoewel honorering van het werk van bestuurders niet verboden is. Stichtingen kunnen wel werknemers in dienst hebben.